

MÓDSZERTAN

NTP-KNI-20-0024

**GYÜREI TEHETSÉGMŰHELY A NÉPHAGYOMÁNYOK, NÉPI ÉRTÉKEINK
NYOMÁBAN**

Fontosnak tartottuk, hogy a foglalkozáson résztvevő gyerekek megismerkedjenek saját térségük tánc kultúrájával, szórakozási lehetőségeivel, és hagyományaival, valamint, hogy egyesületünk új szint, új lehetőségeket vigyen az életükbe, a monoton hétköznapjaikba.

A népi énekek tanulásával érzelmek tudtak megnyilvánulni így lelki egyensúlyt hozhattunk életükbe. A népi játékok segítségével, a győzelem és a kudarc élményét élhették meg, megtanulhatták ezek megfelelő kezelési módjait.

A táncórákkal a képességeik és készségeik javultak, tánc tudásuk fejlődött, és olyan produkciók születtek, melyek a település bármely rendezvényén megállják majd a helyüket a jövőben is.

A néprajzi ismeretek, népi játékok elsajátításával a múlt értékeihez kerülhettek közelebb a gyerekek, a régi értékeket beépíthetik a jelenükbe.

Az egészségtudatos életmód foglalkozásokkal testi – lelki egészségük egyensúlyának fontosságát tanulták meg.

A szakmai program komplexitása több irányban, pozitívan hatott a gyerekek személyiségére, képességeire, világszemléletükre, sőt jövőkéjükre is.

Pedagógiai munkánkat arra építettük, hogy a tanulók fokozódó önállósággal képesek legyenek saját tanulási folyamataikat irányítani. A differenciált – az egyéni készségeket, képességeket figyelembe vevő – teljesíthető tevékenység biztosította az örömteli, kudarc nélküli tanulás lehetőségét. Ugyanakkor az elért teljesítmény értékelésekor nem hagyható figyelmen kívül az adott tanuló aktuális teljesítőképessége, vagyis az, hogy saját lehetőségeit mennyire használta ki a munka, a feladat elvégzése érdekében. A tévedések megbeszélése, kijavítása közösen történt. A hibák elfogadása, a tanulási folyamat részeként való kezelése a biztonság érzését nyújtotta, mentesítette a gyerekeket a frusztrációtól, szorongástól.

A differenciálásnak számos szintjét, több formáját és módját jelenítettük meg a tanév során. Történt tanulás szervezés szintjén létrejövő differenciálás, amikor érdeklődés szerint, homogén szerveződésű csoport jött létre felkínált feladat lehetőségek kapcsán, vagy tartalmi differenciálás, ahol a tanulók önállóan végezték a differenciált feladatokat, részben egyénre szabott munkával. Olyan tanulás szervezési módokat is alkalmaztunk, ahol a tagok között

„EGYÜTT EGY JOBB ÉLETÉRT” EGYESÜLET

együttműködés, kooperáció van. A néhány fős csoportok homogén és heterogén szervezésűek is voltak. A csoporttagok azonos feladatot végeztek. Az eltérő képességű gyermekek munkája között tartalmi differenciálással történt.

Differenciáltunk a tanítás-tanulás során, közvetlen, vagy közvetett módon. Történt differenciálás a segítségadásban, hiszen az eltérő képességű gyermekeknél fontos a feladat ismertetésének megfelelő módja, az érthetőség, az egyszerű, célra törő megfogalmazás, ha kell, kulcsszavak kiemelésével, figyelem irányítással, akár többszöri ismétléssel. Segítség adhat a részekre bontott feladat folyamatos ellenőrzése, analógiák felhasználása, példa bemutatása. A példák életszerűek, érthetőek, s valóban a feladathoz kapcsolóak voltak, a feladat megértését szolgálták. Éppen annyi segítséget adtunk, amennyi szükséges volt ahhoz, hogy a gyermekek a gondolkodási folyamatban tovább léphessenek.

Differenciálás történt a feladatok szintjén, mennyiségi téren, technikai kivitelezés terén, s a visszajelzés módját tekintve is. Mennyiségileg kevesebb feladatot szántunk annak a tanulónak közös produktum során, aki társainál lassabb tempóban haladt, így elértük azt az optimális esetet, hogy egy adott feladatcsoport elvégzésére, az előzőek szerint differenciálva, ugyanannyi időt adhattunk különböző csoportoknak. A visszajelzés folyamatos volt, a feladat magában hordozta az önellenőrzés lehetőségét, akár a részfeladatoknál, akár a teljes feladat végén, a vizuális segédleteknek köszönhetően. Ezáltal lehetőség nyílt arra, hogy a tanulók folyamatosan képet kapjanak munkájuk eredményességéről. A vizuális megsegítésben digitális eszközzel megjelenített mozzanatok, vagy emlékeztető képi vázlatok, s az előre elkészített munkadarab folyamatos jelenléte segített a feladat minél pontosabb és önállóbb végrehajtásában.

A tevékenységben történő differenciálással az eltérő képességű gyermek számára hosszabb ideig biztosíthatunk eszközhasználatot, hiszen a cselekvések tényleges végrehajtására nagyobb mértékben van szükségük, mint átlagos fejlődésű társaiknak. A cselekvés, tevékenykedés az, ami a differenciálás lehetőségét rejti abban, hogy irányított, kötött, vagy épp szabadon választott. A választás lehetősége adhatja majd azt a tudást, hogy a gyermekek megtanulnak képességeiknek megfelelően választani, pozitív változásként reális önismerettel, önértékeléssel rendelkeznek majd, erősödik feladattudatuk, motiváltságuk fokozódik. Kellő tapasztalatot szereznek önmagukról, korlátaikról, ezért képessé válnak arra, hogy a számukra megfelelő, optimális erősségű, jellegű feladatot válasszák meg. Mivel a sikerélmény, az új célok, s a

„EGYÜTT EGY JOBB ÉLETÉRT” EGYESÜLET

magasabb teljesítmény elérése volt a cél, nem választottak a könnyebb végrehajthatóság érdekében egyszerűbb feladatot, hanem keresték a még számukra elérhető célt, kihívást.

A gyermekek legtöbbször kedvelik az olyan munkaformákat, tanulásszervezési módokat, amelyekben társaikkal kooperálhatnak. Több szempontból is pozitív tapasztalatot nyújt a kooperatív tanítás-tanulási munkaformák alkalmazása, egyrészt kivédhető vele az elszigetelődés, hiszen társával kommunikálni és együttműködni kényszerül a gyermek, másrészt olyan segítséget kaphat hasonló gondolkodású, életkorú társától, amelyet egy felnőtt adott esetben maximális felkészültség, magas szintű szakmai tudás ellenére sem képes megadni azon az érthető nyelven, szinten, mint ahogy azt egy másik gyermek teheti. A szociális keretek szintjén történő differenciálás célja az volt, hogy a társal végzett munka során a társ mintát is nyújtson, ösztönzőleg hatva a másik félre, vagy a csoport többi tagjára.

Tájékozódunk arról, hogy a tanulók az ismeret elsajátítás során mely csatornákat használják legeredményesebben. Ez is személyenként változó volt, ezért a megfelelő tanulási stílus megválasztását döntő fontosságúnak tartottuk. Voltak gyermekek, akik a vizuális, mások az auditív, vagy a motoros tapasztalatszerzést részesítették előnyben, esetleg ezek kombinációját. Ugyanakkor figyeltünk arra, hogy a több bemeneti csatorna használata ne legyen túlzó mértékű legyen, épp nem a várt eredményt hozva. A több oldalról alátámasztott, megközelített ismeretátadás, a különböző ingerek egyidejű alkalmazása a tanulásban akadályozott gyermekeknél, a szenzoros integráció esetleges zavara miatt megnehezítheti a tanulást. Ezt sikerült elkerülnünk munkánk során.

Fontos, hogy reálisan, a tanuló saját képességeinek megfelelően tűzzük ki az elérendő célt, ami az eltérő tempó, képességek, valamint az előzetes ismeretanyag tükrében személyre szabott legyen. Törekedtünk arra, hogy használható tudást birtokolhasson a tanuló, ami szilárd, biztos tudás, s amire építhetünk a későbbiekben. Egyéniesített foglalkoztatás nélkül ez kevésbé valósulhat meg a tanulásban akadályozott gyermekek körében, a nagy egyéni eltérések miatt.

Akik eltérő tudásszinttel rendelkeznek, eltérő célok eléréséért küzdenek, eltérő feladatokat oldanak meg eltérő szinten, de ugyanabban a csoportban, közösségben, eltérő jellegű értékelést kell, hogy kapjanak. Mivel a tanulókat önmagukhoz képest kell értékelni, elengedhetetlen volt a személyre szabott értékelés használata, melyben nem a nagy átlaghoz, nem egy standardhoz viszonyítva adtuk meg a fejlődés mértékét, hanem valóban egy – egy gyermek teljesítményének adott időszakban történt változását jeleztük. Az önértékelés, a csoporttagok értékelése, s a pedagógus értékelése egyformán szerepet kapott a feladatvégzés, alkotás során.

„EGYÜTT EGY JOBB ÉLETÉRT” EGYESÜLET

Alkalmaztunk csoportmunkát, figyelve arra, hogy a tanulók egyenletesen vegyék ki részüket a munkából, nehogy esetleg egyes tanulók kivonják magukat a feladatvégzésből, rosszabb esetben hátráltassák a többiek munkáját. Történt homogén csoportszervezés, ahol a csoporttagok képesség és érdeklődés szempontjából közel azonos szinten álltak az adott feladat végrehajtásának tekintetében, de heterogén csoportalakítást is alkalmaztunk, ahol a csoporttagok érdeklődés és képesség tekintetében erőteljesebb eltérést mutattak az adott feladatot tekintve. Ekkor a csoportszerepeket meghatároztuk, így mindenki erejének és képességeinek megfelelően vehetett részt a munkában.

A jól szervezett csoportmunka jelentős személyiségformáló, értékrend alakító hatással van a csoporttagokra. Megjelenik az együtt gondolkodás lehetősége, az alkalmazkodás, összefogás, érvelés – meggyőzés, a másik tiszteletben tartása, az eltérő gondolkodás elfogadása, az összetartozás élményének személyes megtapasztalása.

Jelen volt a páros munka is, homogén, illetve heterogén páralakítással is. Utóbbinál a tanítva tanulást céloztuk meg, hiszen egy jobb és egy gyengébb képességű tanuló közös tanulását jelent meg, ahol a jobb képességű gyermek a tanár szerepében tevékenykedett. Történt részben egyénre szabott munkavégzés, amikor a hasonló szinten levő gyerekek azonos feladatot kaptak.

Az audiovizuális eszközök használatával a mai kor követelményeinek kívántunk megfelelni, célunk az eszközhasználat elsajátításának elősegítése, a vizuális és auditív észlelés megsegítése, az érdeklődés felkeltése, illetve fenntartása volt. Használtuk a megfigyelés, szemléltetés módszerét elemzés felvezetésekor, dokumentált feladataink felidézésével, vagy részmozzanatok megjelenítésével. Mozgóképet és állóképet is jelenítettünk meg, megkíséreltük a szimultán mozgás végzését, kivetített videoanyag megjelenítésével, bemutatás, mint módszer követésével. A tanári bemutatás természetes eleme volt a foglalkozásoknak, gyakran szolgált egy – egy nehézség, lépésnél történő elakadás áthidaló megoldásaként.

A foglalkozások mindig nagyon vidám, lendületes hangulatban teltek, és az összhangra mindig nagyon odafigyeltek a pedagógusok. A gyerekek szinte egy alkalommal sem akarták, hogy véget érjen a foglalkozás, annyira élvezték az új módszereket, a tanítás-tanulás ezen formáját.